

Kaupallista henkilökuljetus- ja erityislentotoimintapalvelua käyttäville ja tarjoaville yhtiöille tiedoksi

Mistä tiedän onko kyseessä henkilökuljetus (Commercial Air Transport, CAT-operations) vai kaupallinen erityislentotoiminta (Commercial SPO-operations)

- kaupallinen henkilökuljetustoiminta on ilma-aluksen käyttämistä matkustajien, rahdin tai postin kuljettamiseen maksua tai muuta korvausta vastaan ja vaatii lentotoimintaluvan (AOC-lupa)
 - o lentotoimintaluvan omaavat yhtiöt saavat kuljettaa matkustajia, rahtia tai postia maksua vastaan
- kaupallisella erityislentotoiminnalla (Commercial SPO-operations) tarkoitetaan mitä tahansa muuta toimintaa kuin kaupallista ilmakuljetusta, kun ilma-alusta käytetään erikoistehtäviin maksua tai muuta korvausta vastaan esimerkiksi maatalouden, rakennustoiminnan, valokuvauksen, kartoituksen, tähystyksen, partioinnin ja mainosin nauksen alalla.
 - o ilma-aluksella suoritettavalla erityistehtävällä tarkoitetaan tässä tapauksessa tehtävää, joka tehdään ilma-alusta hyväksi käyttäen. Esimerkiksi ilmakeuhkauslento, jossa ilma-aluksesta käsin kuvataan kohteita, tai helikopterilla suoritettava nostotyö, jossa helikopteria käytetään esineiden nostamiseen ja siirtämiseen paikasta toiseen, tai sähkölinjojen tarkastustyö, jossa ilma-aluksesta käsin etsitään sähkölinjoissa olevia vikoja.
 - o kaupallisessa erityislentotoiminnassa, ilma-aluksessa ei saa miehistön lisäksi lentotehtävään välittömästi ennen sitä liittyvällä lennolla kohteeseen, lentotehtävän aikana tai välittömästi lentotehtävän jälkeen tapahtuvalla paluulennolla kohteesta, olla muita kuin helikopterilla suoritettavan erityislentotehtävän kannalta välttämättömiä henkilöitä (= miehistö ja tehtäväasiantuntijat) ja vaatii erityislentotoimintaluvan ja/tai ilmoituksen
 - o tehtäväasiantuntijalla tarkoitetaan lentotoiminnan harjoittajan tai kolmannen osapuolen nimeämää tai yrittäjänä toimivaa henkilöä, joka suorittaa erityistehtäviä ilma-aluksella tai ilma-aluksesta käsin, tai suorittaa maassa tehtäviä, jotka suoraan liittyvät erityislentotehtävään.

Esimerkiksi:

- Helikopterilla tarkastetaan sähköyhtiön tilauksesta korvausta vastaan sähkölinjan kuntoa ja siinä olevia vikoja ilmasta käsin. Helikopterissa on pilotin lisäksi sähköyhtiön tarkastaja(t), jotka osallistuvat tarkastamiseen lennon aikana => kyseessä on kaupallinen erityislentotoiminta (SPO) ja sähköyhtiön tarkastajat ovat tehtäväasiantuntijoita, eivät matkustajia
- Helikopterilla kuljetetaan sähköyhtiön tilauksesta korvausta vastaan korjaushenkilökuntaa sähköasemalle, jossa he suorittavat sähköaseman huolto- ja korjaustoimenpiteitä ilman että helikopteria tarvitaan kyseisen huolto- tai korjaustehtävän suorittamiseen => kyseessä on henkilökuljetustoiminta (CAT) ja sähköyhtiön henkilöstö on tässä tapauksessa matkustajina lennolla.

Mitä riskejä liittyy toimintaan, jos ostan lentopalveluja toimijalta jolla ei ole lupia kyseiseen toimintaan

- Vakuutusten kattavuus mahdollisessa onnettomuustilanteessa saattaa olla heikko. Esi-merkiksi mikäli henkilökuljetusta suoritetaan ilman asianmukaisia lupia, vakuutusehdoista riippuen, onnettomuustilanteessa kuljetettavilla henkilöillä saattaa vakuutus- suoja puuttua jopa kokonaan.
- Yhteiseurooppalaiset ilmailusäännökset pyrkivät varmistamaan, että erilaiset kaupalli- sesti tarjottavat lentopalvelut ovat kaikin puolin turvallisia. Mikäli operaattorilla ei ole voimassa olevia lupia toimintaan, saattaa turvallisuustaso olla huono ja onnettomuus- riski kuljetettaville henkilöille sekä kolmansille osapuolille nousta suureksi.

Kuinka voin varmistaa että kaupallista henkilökuljetuslentotoimin- taa (CAT-operations) tai kaupallista erityislentotoimintaa (SPO- operations) tarjoavilla operaattoreilla on asianmukaiset luvat kun- nossa

Kun pyydetään tarjouksia tai ollaan aikeissa ostaa palveluja lento-operaattoreilta, on tär- keää selvittää etukäteen seuraavat lupiin liittyvät asiat sekä pyytää kopiot seuraavista dokumenteista:

- varmista, onko kyseessä kaupallinen henkilökuljetustoiminta (CAT) tai kaupallinen eri- tyislentotoiminta (SPO) tai mahdollisesti molemmat käyttäen hyväksesi yllä esitettyjä määritelmiä ja ohjeistusta.
- kysy, kuka on lennon suorittava lento-operaattori, jonka luvissa lennot tullaan teke- mään ja tarkista Traficomien verkkosivulta löytyykö operaattori lentotoimintaluvan (AOC) haltijoista ja/tai ilmoituksen tehneistä SPO-toimijoista, linkit tiedotteen lopussa.
- mikäli operaattori ei löydy Traficomien verkkosivun luettelosta, voi kyseessä olla jonkin toisen EU-maan operaattori ja silloin on syytä ottaa yhteyttä Traficomiin ja varmistaa toiminnan luvanvaraisuus.
- Erityislentotoiminnan kyseessä ollessa, pyydä kaikissa tapauksissa lennon suoritta- valta operaattorilta kopiot
 - o SPO-authorisation luvasta (luvasta selviää mitä korkeariskisiä erityislentoja, millä koneilla ja missä maissa operaattori saa kyseisiä lentoja suorittaa)
 - o SPO-declaration ilmoituksesta (tästä selviää mitä erityislentoja ja millä koneilla operaattori suorittaa)
- Kaupallisen henkilökuljetustoiminnan (CAT) kyseessä ollessa, pyydä kaikissa tapauk- sissa lennon suorittavalta operaattorilta kopio
 - o lentotoimintaluvasta (AOC)
 - o luvasta selviää myös millä koneilla operaattori saa kyseisiä lentoja suorittaa

Luettelo lentotoimintaluvan (AOC) ja liikenneluvan haltijoista Suo- messa löytyy Traficomien nettisivulta hakusanalla "lentotoiminta"

Luettelo SPO-declaration ilmoituksen tehneistä SPO-lentotoimi- joista Suomessa löytyy Traficomien nettisivulta hakusanalla "lento- toiminta"